

POSTĘPY W POSTĘPACH

Wojciech Gawroński

Katedra Chorób Wewnętrznych i Gerontologii, Uniwersytet Jagielloński Collegium Medicum, Kraków

Przez 10 lat, od 2003 roku, realizacja kursów specjalizacyjnych w ramach medycyny sportowej wyraźnie odbiegała od założeń zawartych w programie studiów podyplomowych. Praktycznie poza sporadycznie organizowanymi kursami z kardiologii sportowej oraz ortopedii i traumatologii sportowej większość kursów nie była realizowana. Jedynym wyjątkiem były kursy z patofizjologii nurkowania, które systematycznie przeprowadzał ośrodek z Gdyni, praktycznie nie związany z medycyną sportową!

Większość pozostałych niezrealizowanych kursów była zaliczana przez konsultanta krajowego na podstawie innych szkoleń takich jak na przykład cykl kursów ABC medycyny sportowej lub warsztatów w trakcie sympozjów i kongresów, a obowiązku odbycia pozostałych nie egzekwowano, łącznie z kursem atestacyjnym „Postępy w medycynie sportowej”.

Tymczasem z początkiem roku kalendarzowego okazało się, że w szkoleniu nastąpiła nowa jakość. Nagle okazało się, że lekarzom, którzy przesłali kompletne wnioski do Centrum Egzaminów Medycznych w Łodzi zakwestionowano brak realizacji wszystkich kursów przewidzianych programem specjalizacji i nie dopuszczono do sesji wiosennej.

Skąd taka reakcja? Przyczyną przełomu ponoć była wygrana przez lekarzkę sprawa w sądzie, która nie zgodziła się z decyzjami jednego z konsultantów krajowych. Zaliczał on uznaniowo kursy organizowane jedynie w jego ośrodku. Stąd minister zdrowia nagle zażądał od Centrum Egzaminów Medycznych w Łodzi rygorystycznego egzekwowania ukończenia wszystkich wymaganych kursów. Czyżby nauczka z Krakowa nie poszła w las?*

W zaistniałej sytuacji Centrum Medyczne Kształcenia Podyplomowego ruszyło aktywnie z organizacją szkoleń ogłaszając przetargi na zaległe kursy. W ramach tej akcji przeprowadzono od maja do lipca 2013 roku następujące kursy specjalizacyjne:

- Wybrane problemy dopingu w sporcie
- Kardiologia sportowa
- Patofizjologia nurkowania
- Ortopedia i traumatologia sportowa
- Propedeutyka medycyny lotniczej oraz problemy medyczne kierowania pojazdami
- Bioregeneracja organizmu
- Żywność a zdolności wysiłkowe organizmu
- Wybrane problemy onkologiczne w medycynie sportowej

Na koniec pozostał jeszcze problem kursu atestacyjnego: „Postępy w medycynie sportowej”, którego organizacji nie podjął się ani razu od 2003 roku, jak zapisano w programie specjalizacyjnym – „Zakład Medycyny Sportowej Uniwersytetu Medycznego w Łodzi (z udziałem specjalistów z różnych ośrodków)” który w tym roku także się nie kwapił do jego przeprowadzenia.

Ostatecznie, na osobistą prośbę Pana dr. Z. Węgrzyna z CMKP W-wa, poczuwając się do autorstwa opracowanego przed laty programu kursu, podjąłem się próby jego zorganizowania przez Medyczne Centrum Kształcenia Podyplomowego UJ. Dzięki wsparciu Pana Dziekana Wydziału Lekarskiego udało się wykorzystać potencjał lekarzy Collegium Medicum UJ i ku mojemu zaskoczeniu w krótkim czasie przygotować kurs atestacyjny.

Zgodnie z programem specjalizacji zrealizowano w następujące tematy:

- Nowe kierunki w medycynie sportowej;
- Uprawianie sportu wyczynowego a niektóre choroby przewlekłe:
 - Nadciśnienie tętnicze
 - Wybrane problemy endokrynologiczne w sporcie
 - Cukrzyca
 - Nerki a wysiłek fizyczny
 - Astma oskrzelowa
 - Aktywność fizyczna osób starszych (po zakończeniu uprawiania sportu)

* Otóż w 2006 roku panujący nam obecnie minister pojawił się w Krakowie na egzaminie ABC medycyny sportowej aby uzyskać certyfikat Polskiego Towarzystwa Medycyny Sportowej. Egzamin nawet zdał „z marszu”, ale stosownego Certyfikatu nie otrzymał, ponieważ nie odbył ani jednego kursu z cyklu „ABC medycyny sportowej”! Tym sposobem nie udało się „krótka ścieżka” i pozostało jedynie „posiadanie” certyfikatu (tak przynajmniej oświadczył w rozmowie telefonicznej) wydanego przez niewiadomo!/?wiadomo kogo dla wschodzącej gwiazdy politycznej woj. zachodniopomorskiego.

- Wybrane problemy kardiologii dziecięcej w medycynie sportowej
- Zabezpieczenie medyczne masowych imprez sportowych – na przykładzie maratonów krajowych i zagranicznych
- Zjawisko dozwolonego wspomagania i dopingu wśród dzieci i młodzieży
- Anemia sportowa
- Wysilek fizyczny a układ immunologiczny sportowców wyczynowych
- Wybrane problemy laryngologiczne w medycynie sportowej
- Wybrane problemy dermatologiczne w sporcie – między innymi „stopa atlety”
- Diagnostyka obrazowa w medycynie sportowej
- Powrót do wyczynu po zabiegach rekonstrukcyjnych (operacje na więzadłach i chrząstce) ze szczególnym uwzględnieniem stawu barkowego i kolana
- Bolesny krzyż u sportowców z uwzględnieniem dzieci i młodzieży
- Artroskopia u dzieci
- Wybrane problemy neurochirurgiczne w medycynie sportowej:
 - Urazy głowy a powrót do uprawiania
- Wybrane problemy neurologiczne w medycynie sportowej:
 - Padaczka oraz bóle głowy a uprawianie sportu
 - Postępy w zapobieganiu obrażeniom ustno-twarzowym
- Intensyfikacja procesu rehabilitacji sportowca
- Teoria treningu sportowego a współczesny sport zawodowy – implikacje zdrowotne
- Cięża oraz niektóre problemy ginekologiczne u kobiet uprawiających sport
- Problemy stomatologiczne w medycynie sportowej. Przeciwwskazania do uprawiania sportu
- Wybrane problemy okulistyczne w medycynie sportowej

- Medyczne aspekty uprawiania wyczynowego sportu wśród osób niepełnosprawnych;
- Klasyfikacja w sporcie niepełnosprawnych
- Specyfika opieki medycznej osób niepełnosprawnych

Podsumowaniem kursu było **zaliczenie końcowe** przeprowadzone w formie testu.

Ocena kursu w opinii uczestników była pozytywna i sądzę, że w przyszłości jego organizacja przez MCKP UJ wejdzie do tradycji. Zachęcony powodzeniem postanowiłem w przyszłym roku zaproponować organizację kursu specjalizacyjnego oraz doskonalącego **„ABC medycyny sportowej – wprowadzenie do specjalizacji z medycyny sportowej”**, którego pomysł oraz program jest także autorski i został włączony do programu specjalizacji w 2003 roku.

I to był koniec tegorocznej „ścieżki zdrowia” dla lekarzy specjalizujących się w medycynie sportowej. Dla dwóch specjalizujących się lekarzy początek tej ścieżki zaczął się dużo wcześniej, bo w 2012 roku. Niezyciowe przepisy oraz podejście PTMS zmusiło ich do ponownego odbycia cyklu szkoleń ABC, ponieważ nie przyjęto do wiadomości, że lekarze Ci mieli już wielokrotnie przedłużany przez Towarzystwo certyfikat oraz nawet zaliczony kurs zaawansowany. Pretekstem do tego był argument, że kursy ABC odbyli przed rozpoczęciem specjalizacji, czego wcześniej nie egzekwowały nawet wojewódzkie ośrodki weryfikujące realizację programu specjalizacji. Akuratność zadziwiająca. Czyżby dlatego, że specjalizowali się w ośrodkach małopolskich (sic), gdzie przestrzega się zasad realizacji stażów w przeciwieństwie do zasad opisanych w felietonie „Zaoczni”? Niemniej lekarze Ci mogą mieć satysfakcję, że są pierwszymi i jedynymi, od czasu powstania nowego programu specjalizacji, którzy zrealizowali w pełni program i bez obaw mogą podejść do egzaminu.